

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Theologia Universa**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. III. De Pœnitentia, Extrema unctione, Ordine, Matrimonio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38477

fiunt beneficia quæ primario petuntur, & plures persona pro quibus primario postulantur. Quia alioqui Sacerdos stipendium accipiens non teneretur primario Missam Deo offerre ad illud obtinendum, quod intendit qui stipendium dedit. Id autem non oritur ex defectu virtutis ad id sufficientis, sed ex libera Christi voluntate merita illa limitatè applicantis. Idem dic de virtute hujus sacrificii ad satisfaciendum pro peccatorum pœnâ temporali.

Pro dispositione illius pro quo sacrificium offertur, ut gratias actuales, aliave beneficia accipiat, non requiritur status gratia; ut patet ex eo quod istæ gratiæ sæpe dantur ad recuperandum gratiæ statum: hic tamen status gratiæ requiritur, ad remissionem pœnæ temporalis obtinendam: quia non est æquum, ut Deus aliquam pœnam remittat illi qui actu manet illius inimic⁹.

CAPUT III.

De Pœnitentia, extrema Unctione, Ordine, Matrimonio.

§. I.

Pœnitentia, & extrema Unctio.

Practica de his suis traduntur infra, toto Tractatu II. & sequentibus.

De lege Dei ordinaria, non potest peccatum actuale remitti absque PœNITENTIA. Est de fide ex Scriptura, ut Luca 13. v. 5. si Pœnitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis. Et declaratur in Tridentino Sess. 14. Cap. 1.

Pœnitentia tamen formalis non est absolute ad hunc effectum necessaria, sed sufficit virtualis inclusa in actu Charitatis. Patet 1. ex Scriptura hanc vim isti actui tribuenti, Proverb. 8. ego diligentes me diligo. Et Luca 7. remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. 2. Ex Bullis Pii V. & Gregorii XIII. damnantibus hanc Baji propositionem: Charitas perfecta & sincera, quæ est ex corde puro &c. potest esse sine peccatorum remissione. 3. Ratione probatur, quia vis contritionis ad delenda peccata, oritur ex actu Charitatis, quem includit aut præsupponit: Dicitur autem actus Charitatis pœnitentia virtualis, in quantum continet votum pœnitentiæ debitæ peragenda, & de facto vi istius Charitatis pœnitentiam formalem imperat, dum peccata actu occurrunt memorie pœnitentis.

Neque obstant loca Scripturæ requirentia pœnitentiam formalem, quia intelligenda sunt de ejus necessitate in re, vel voto; propter alia loca fat clara supra relata quibus vis justificandi tribuitur actui Charitatis. Pro hac sententia loca etiam Patrum Chryostomi, Hieronymi, &c. Vasquez hoc loco fusius adducit.

De potentia Dei absoluta potest remitti peccatum absque ulla pœnitentia seu formali, seu virtuali, per hoc solum quod Deus velit peccatori offensam remittere. Quia in eo nulla apparet implicantia: sicut homo homini quamvis non pœnitenti potest offensam remittere ex pietate Christiana.

Si obijciatur S. Thomas dicens id esse impossibile. Respondetur, intelligi debere de lege ordinaria, uti & Tridentinum, dum Sess. 6. Cap. 7. dicit justificationem esse renovationem interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ; quia scilicet in præsentibus rerum statu illa voluntatis actualis renovatio in peccatore ad justificationem requiritur.

CONTRITIO non debet esse intensivè summa, ut suf-

ficiat ad remissionem mortalium extra Sacramentum. Vel enim deberet esse absolute talis, quod repugnat: Vel tantum respectivè, quanta scilicet haberi potest hic & nunc respectivè ad præsens Dei auxilium: quod etiam dici non potest: alioqui enim peccator cum auxilio ut duo eliciens contritionem intensam ut duo justificaretur, & eliciens intensam ut quatuor cum auxilio intenso ut quinque non justificaretur, quod videretur esse ab omni ratione alienum.

Nec certus aliquis gradus intensiois requiritur in contritione ut justificet extra Sacramentum: ut volunt aliqui recentiores post Estium, Lupum &c. Prob. 1. ex Scripturis veniam promittentibus omnibus verè pœnitentibus: Vera autem pœnitentia non requirit certum gradum intensiois, sed sufficit quod sit appetitivè summa. Prob. 2. ex Trid. Sess. 14. C. 4. simpliciter tribuente contritioni vim justificandi, dum Charitate perfecta est, hoc est, dum nititur motivo Charitatis, nulla facta mentione intensiois istius actus. 3. Ex damnatis Baji propositionibus in hac materia.

Probatur idem ratione, 1. Quia Charitas habitualis, licet remissa, non stat cum mortalit: ergo nec actualis. 2. Quia in certis casibus datur præceptum de justificatione per contritionem procuranda: atqui non datur præceptum de re ignota, qualis est contritio cum tot, aut tot gradibus, quorum intensio à nullo potest dignosci, aut quot sufficiant designari.

Dices contra, S. Augustinus Lib. de nat. & grat. sic loquitur: Charitas inchoata, inchoata justitia est: Charitas provecta, provecta justitia est: Charitas perfecta, perfecta justitia est: Ergo requirit Charitatis gradus intensos.

Resp. non velle peccatorem necdum justificari, cum incipit Deum diligere super omnia, & tantum tunc cum jam pervenit ad intensam Charitatem: sed solum vult crescente Charitate, crescere vitæ justitiam seu sanctitatem, quod bene consistit cum eo, quod ante illud incrementum homo fit verè justificatus.

Contritio nullam temporis durationem exigit, ut justificet peccatorem: Quia tota ejus vis in eo consistit, quod sit perfecta conversio ad Deum: ergo illo instanti quo habetur ista conversio, justificat peccatorem: idque aperte tradunt Scripturæ, & Patres; cum D. Thoma & Theologis communiter.

Nec refert quod instantanea pœnitentia non sit quidè proportionata ad plenè satisfaciendum Deo quoad pœnam, aliosq; effectus: est tamen proportionata ad recuperandam ejus gratiam: sicut enim gratia Dei amittitur per instantaneam aversionem à Deo; ita convenit ut recuperetur per instantaneam conversionem peccatoris ad Deum.

MERITA bonorum operum per peccatum mortificata reviviscunt per pœnitentiam. Colligitur ex Apost. ad Hebr. 6. non enim injustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri: & ad Gal. 3. tanta passi estis sine causa, si tamen sine causa. Ratio est, quod merita per peccatum non deleantur, sed tantum impediuntur: ac proinde sublato impedimento reviviscunt: Cur autem potius peccata absolute deleantur per actum Charitatis, quam merita per peccatum, id refundendum est in Dei bonitatem pronioris ad miserendum, quam ad puniendum. Est Doctrina ita communis ut oppositam temerariam ac periculosam censeat Suarez, Amicus, Bannez, & priores alii.

Peccata semel remissa non reviviscunt per sequentia, si-

ve

de
Kin

theo
logia

re quoad culpam, sive quoad pœnam. Colligitur ex Scripturis asserentibus peccata per pœnitentiam absolute condonari. Idque disertè docet Gelasius Papa relatus de pœnitentia dist. 4. c. ult. his verbis: Divina clementia remissa peccata ad ultionem ulterius venire non patitur. Est cum D. Thoma communis, & certa, Contra Gratianum de pœnit. dist. 4. Hugonem à S. Victore, &c.

Scripturæ quæ sonant Deum recordari peccatorum remissorum, intelligendæ sunt de pœna eorum temporalium, quorum videtur oblivisci, dum differt ea punire, recordari verò, dum ea punit mensura pœnæ actu infligendæ per sequentes lapsus impleta, ultra quam decrevit punitionem non differre.

Sacramentum Pœnitentiæ non potest esse validum & informe ex parte absolutionis, ut satis constat. Neque ex parte confessionis: Quia vel est formaliter integra, vel non: si primum, sufficit ad valorem & effectum Sacramenti: si secundum ad neutrum sufficit. Neque etiam ex parte doloris, quod magis controversum est, Quia non potest dolor sufficere ad essentiam hujus Sacramenti, nisi pariter sufficiat ad ejus effectum: cum enim hoc Sacramentum sit essentialiter reconciliativum, exigit dolorem qui sit sufficiens dispositio ad reconciliationem. Ita Vasquez, Layman, Coninck, Amicus, cum Gabriele, Adriano, &c. Contra Thomistas plerosque quos sequitur Suarez, Toletus, Valentia, Lugo, &c.

Neque eadem est ratio Pœnitentiæ & Baptismi qui potest esse validus & informis. Quia Baptismus, pro dispositione ad effectum suum non includit aliquid requisitum ad suam essentiam: sicut includit hoc Sacramentum, videlicet dolorem de peccatis, quod de pœnitentia agnoscit D. Thomas Dist. 23. q. 1. art. 4. q. 2.

CONFESSIO SACRAMENTALIS est legitima accusatio pœnitentis de peccatis propriis facta Sacerdoti, ut ab iis absolvatur. Est jure divino præcepta: ut constat, 1. Ex his Christi verbis, Quorum remisistis peccata remittuntur eis, quorum retinueritis retenta sunt. Hæc enim potestas retinendi peccata non posset ad usum redigi, si non esset necessaria confessio. 2. Ex pluribus Conciliis, usque antiquissimis in quibus hæc veritas definita est. 3. Ex unanimi PP. consensu apud Bellar. 4. Denique ex perpetuo usu Ecclesiæ non solum Latine, sed etiam Græcæ; qui usus numquam fuisset inductus, nisi confessio fuisset jure divino præcepta. De quo plura in Controversiis hæc supra Tomo I. Tract. II. cap. VI. pag. 72.

Confessionis præcepto obligantur omnes, qui post Baptismum mortaliter peccaverunt. Quandonam autem præcisè urgeat extra mortis articulum, aut grave ejus periculum, difficile est determinare. Unde merito Ecclesia præcepto suo determinavit, ut non differatur ultra annum.

Alia de Confessione traduntur infra ad praxim diffusè Tomo II. Part. III. Tract. III. Cap. I. & sequentibus.

SATISFACTIO Sacramentalis non causat gratiam sanctificantem ex opere operato: Quia ante satisfactionem habetur tota essentia Sacramenti pœnitentiæ: Ergo & totus effectus gratiæ Sanctificantis: nec refert quod sit pars Sacramenti, quia est tantum pars integralis, non essentialis.

Illam tamen satisfactio causat ex opere operato aliquas gratias actuales adversus relapsum: Quia non tantum imponitur in vindictam peccatorum, sed etiam in remedium, in eum autem finem opus est gratis actualibus. Causat quoque ex opere operato aliquam re-

missionem pœnæ temporalis peccatis debita: Quia pœnitentia saltem in eum finem imponitur. Ut tamen istum effectum habeat, debet fieri in statu gratiæ: Quia inimicus Dei indignus est, ut ejus satisfactio ad illum effectum à Deo acceptetur.

Satisfacit tamen obligationi pœnitentiæ impositæ qui satisfactioem injunctam implet in statu peccati. Quia Confessarius imponens satisfactioem pœnitenti, hoc tantum intendit, ut pœnitens opus in satisfactioem injunctam exequatur, abstrahendo à statu gratiæ. Ita communis.

EXTREMÆ UNCTIONIS Sacramentum institutum fuit à Christo post resurrectionem simul cum Sacramento Pœnitentiæ, cujus est quaedam confirmatio, ut ait: *Trid. Sess. 14. in præmio de extrema Unctione.* Itaque in loco Jacobi de hac Unctione non habetur prima institutio hujus Sacramenti, sed tantum illius promulgatio. Et unctio illa infirmorum, de qua Marci 6. fuit tantum figura extremæ Unctionis quæ postea instituenda, & ad vim Sacramenti elevanda fuit.

Benedictio olei per Episcopum facta probabiliter non est de essentia hujus Sacramenti: Quia, teste Acudio, Presbyteri Græci ex antiqua consuetudine benedicunt oleum infirmorum: nec unquam de hæc reprehensi sunt ab Ecclesia Latina: Et in hac sententiâ dicendum est Florentinum & Tridentinum pro materia hujus Sacramenti assignare oleum ab Episcopo benedictum, quia ista benedictio est ad minimum necessaria necessitate præcepti in Ecclesia Latina in qua à solis Episcopis ea exercetur.

Dispositio ad hoc Sacramentum in homine iusto requisita, tantum est intentio seu voluntas saltem interpretativa illud recipiendi. Censetur autem hæc voluntas interpretativa includi in vita Christianæ acti. In illis autem qui sibi conscii sunt peccati mortalis prærequiritur confessio, aut contritio, si desit copia confessarii. Non potest alius quam Sacerdos esse minister extremæ Unctionis: quod certum est ex Florentino, & Tridentino Sess. 14. Cap. 3. & Can. 4.

Cetera de hoc Sacramento traduntur infra Tomo II. Part. III. Tract. IV. Cap. 6.

§. II.

Ordo, & Matrimonium.

ORDINEM esse verum Sacramentum, de fide constat ex Concilio Calcedonensi, Florentino, & Tridentino Sess. 23. Can. 3. Et fufius probatur supra in Controversiis Tomo I. Tract. II. Cap. 11. §. 3.

Quamvis admittatur quod Christus usus fuerit determinata materia & forma dum Apostolos ordinavit; non sequitur, quod non reliquerit Ecclesiæ determinationem materiæ & formæ in particulari. Quia non omnia quibus determinatè usus est, sunt propterea de essentia Sacramenti. Sic in consecratione panis determinatè usus est vel azymo, vel fermentato pane: & tamen neuter determinatè necessarius est ad validam consecrationem, cum admittamus Græcos in fermentato validè consecrare.

Episcopalis Ordo jure divino major est simplici Sacerdote, non tantum dignitate, sed etiam ordinis potestate. Habetur de fide ex Trid. Sess. 23. Can. 6. & Can. 7. item ex PP. apud Bellar. dicentibus Episcopos successivè Apostolis: Presbyteros autem 70. discipulis: illos

illos posse generare Patres per ordinationem Sacerdotum: hos tantum filios per Baptismum, quæ cum aliis prerogativis fufius demonstrant.

Episcopus per se est solus Minister ordinarius cujuslibet ordinationis. Ita expressè Florentinum in *Decret. de Sacram.* & quidem respectu Episcopatus & Presbyteratus sic est Minister, ut absolute nullus præter ipsum possit validè istos ordines conferre. Alios autem Ordines potest etiam simplex Sacerdos conferre, ex commissione summi Pontificis. *Reliqua de Ordine traduntur infra suo ordine cum cæteris Sacramentis.*

Quoad **MATRIMONIUM** illicita est in *Lege Evangelicâ Polygamia*, sive pluralitas uxorum. Est de fide ex *Trid. Sess. 24. cap. 2.* deduciturque ex *Matth. 19.* si enim ut Christus illic asserit, mœcharus, quidam illâ prior uxore, alteram ducit, multo magis mœcharus qui priorē retentâ adjungit alteram uxorem.

In lege etiam *Natura* illicita fuit polygamia ab ipso initio mundi, jure saltem divino positivo. Patet ex primâ Matrimonii celebratione *Gen. 1.* ubi Deus primo homini unicam dedit uxorem, dixitque ut vir adhereret uxori, non uxoribus; essentque duo in carne unâ, non plures, quibus dictis pluralitatem uxorum fas elatè excludit.

Dices, In antiquâ lege Sanctissimi Patriarchæ leguntur habuisse simul plures uxores.

Resp. Id factum esse ex speciali Dei dispensatione, qui potest saltem indirectè dispensare in jure naturæ, tribuendo jus aliquod, ex cujus defectu aliquid erat jure naturæ illicitum. Sic quamvis homicidium, vel occupatio rei alienæ sint jure naturæ illicita; potest tamen Deus utrumque licitum reddere dando alicui jus in vitam, aut bona alterius, tanquam supremus eorum Dominus. Sic ergo potuit polygamiam lege naturæ illicitam, reddere Patriarchis licitam, dividendo jus in plures uxores, quod ex naturâ rei uxoruna in corpus mariti totaliter obtinebat.

Matrimonium ut est *Sacramentum*, rectè definitur, signum sensibile gratiæ Sanctificantis, quo vir & mulier consensu perpetuo conjunguntur. Quod sit propriè Sacramentum fide certum est, 1. Ex *Florentino in Decr. de Sacram.* recensente matrimonium inter septem legis novæ Sacramenta: & ex *Trid. Sess. 24. Can. 1.* dicente anathema contrarium asserentibus. 2. Ex communi consensu Ecclesiæ. 3. Ex PP. Ambr. Chrysoft. August. & aliis apud Bellarminum in *Controversiis*, de Matrimonio: & hic suprâ in *Tom. I. de eodem Sacramento contra Hæreticos modernos*, pag. 84.

Institutio hujus Sacramenti facta fuit à Christo, vel in Cana Galileæ, dum præsentia suâ nuptias honoravit *Joan. 2.* vel dum indissolubilitatem matrimonii stabilivit *Matth. 19.* vel denique post Resurrectionem, uti de tempore institutionis varii variè opinantur.

Matrimonii Minister non est Parochus, sed sunt ipsi contrahentes. Ita cum *S. Thoma Theologi communiter*. Colligitur 1. Ex *Flor. in Decr. de Sacram.* ubi dicit, causam efficientem Matrimonii regulariter esse mutuum consensum per verba de præsentî expressum: atqui contrahentes ponunt consensum & illo mediante efficiunt matrimonium: Ergo & Sacramentum, quod non distinguitur ab ipso contractu elevato ad esse Sacramentale. Colligitur 2. efficaciter ex *Trid. Sess. 24. Can. 1.* definiente absque ulla exceptione ma-

R. P. Arjdek. Tom. II.

rimonium Christianorum esse Sacramentum: debuisset enim excipere matrimonium Clandestinum, si Minister hujus Sacramenti esset Parochus. Et *Cap. 1. de refor.* docet Clandestina matrimonia libero contrahentium consensu facta fuisse rata & vera matrimonia quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit: Atqui matrimonia dicuntur rata ratione Sacramenti, ut declaratur *Cap. quanto de divor. tior.* Ergo Minister hujus Sacramenti sunt ipsi contrahentes, non Parochus.

Neque refert, quod Evaristus Pont. scribens ad Episcopos Africanos dicat conjugia aliter præsumpta quam cum benedictione Sacerdotali non esse conjugia, sed adulteria: Nam dicendus est loqui secundum præsumptionem fori externi reputantis matrimonium illud esse invalidum, quod probari non potest. Tum etiam fuisse irrita matrimonia Clandestina, *Pontius de matrim.* pluribus argumentis probare conatur.

Mutuus contrahentium consensus necessarius est ad valorem Matrimonii. Ratio est quod matrimonium consistat in contractu: de essentia autem contractus sit mutuus consensus. Porrò consensus ille debet esse verus & non fictus. 2. Plenè deliberatus. 3. Signis exterioribus expressus, quia debet ab altero acceptari. 4. Liber à coactione seu metu gravi cadente in vitium constantem, nam hic metus inter impedimenta matrimonium dirimentia reputatur.

Consensus conditionatus ad valorem sufficit si conditio sit de præsentî, vel præterito, eaque subsistat. Si autem sit de futuro contingenti suspenditur valor Matrimonii usque ad eventum conditionis, quem tenentur contrahentes expectare. Adveniente autem conditione probabilius videtur, quod matrimonium reddatur validum absque novo consensu. In praxi tamen ad majorem securitatem curandum est, ut renovetur consensus ille ad matrimonium requisitus.

Si *conditio* adjecta repugnet *naturæ* aut *fini* matrimonii, irritum est matrimonium, ex *Cap. si conditiones, de conditionibus adjectis*. Si autem non repugnet, sed sit turpis aut impossibilis habetur pro non adjecta, *Cap. eodem*. Id tamen intelligendum est secundum præsumptionem fori externi: alioqui enim, si quis intendisset nullo modo contrahere nisi subsistente tali conditione, non valeret matrimonium defectu consensus debiti, & non completi.

Quando baptizatorum matrimonium est *consummatum*, nullo casu dissolvi potest quoad vinculum. Est de fide ex *Florentino in Decr. de Sacram.* Et ex *Trid. Sess. 24. Can. 7.* Et ex perpetua praxi Ecclesiæ. Dixi, quoad vinculum; Quia quoad thorum & cohabitationem solvi potest per divorcium ex variis causis.

Baptizatorum matrimonium *Ratum*, seu non consummatum dissolvitur per *solemnem professionem* in Religione approbatâ. Est de fide ex *Trid. Sess. 24. Can. 6.* Idem antea decretum fuerat ab *Alexandro III. Cap. verum, & Cap. ex publico, de conversione conjugatorum*. Religiosa autem professio vim habet solvendi matrimonium ratum, non jure *naturali*, nec *divino* sed *Ecclesiastico*: alioqui enim idem præstarent simplicia vota Societatis Jesu, cum verè & propriè Religiosum constituent ex Pontificum declaratione.

DIVORTIUM est separatio conjugum quoad thorum & habitationem manente vinculo conjugii. Licitum est ob conjugis sive viri, sive femine *adulterium*. Non sufficit

vide
kin

theo
logia

PLIV
PLV

sufficit tamen suspicio, aut etiam probabilitas, sed requiritur moralis aliqua certitudo adulterii commissi.

Licet est divorcium, non tantum ob adulterium, sed etiam propter *alias causas*, v. g. ob compartis sævitiā, furorem, lepram, aut alium morbum contagiosum, apostasiam à fide, &c. Non potest tamen id fieri privatâ auctoritate, sed opus est auctoritate legitimi iudicis Ecclesiastici. Patet ex *Cap. finali, de conversione conjugatorum*. Et *Cap. illa, de divorciis*.

Consensus mutuus conjugum sufficit ad separationem non tantum quoad *thorum*, quod certum est, sed etiam quoad *habitationem*. Ad hoc tamen postremum opus est Ordinarii iudicio & approbatione.

Moraliter certus de nullitate matrimonii sui non potest debitum petere, aut reddere. Qui autem contraxit cum dubio de valore matrimonii *manente dubio*, non potest debitum petere: tenetur tamen reddere comparti petenti quæ bonâ fide contraxit. Patet ex *Cap. Dominus, de secundis nuptiis*. Quod si uterque cum tali dubio contraxerit, neuter potest petere aut reddere: Quia manente tali dubio exponeret se periculo peccandi.

Si quis post matrimonium bonâ fide contractum incipiat *dubitare* de ejus valore, tenetur ad diligentem veritatis inquisitionem, & durante dubio non potest debitum petere: tenetur tamen reddere ob periculum faciendi contra jus alterius. Ita statuitur *Cap. inquisitioni tua, de sent. excom.* Quod si post debitam inquisitionem nondum sint rationes sufficientes ad iudicandum matrimonium esse probabiliter validum, idem dicendum ut supra, si autem tales adsint, potest etiam debitum petere, quia stat pro illo possessio bonæ fidei.

Qui tunc cognovit *consanguineam uxoris suæ* in primo, aut secundo gradu, non potest debitum petere ob novam affinitatem contractam, potest tamen, & debet reddere. Idem dic de conjugè obstricto castitatis voto, donec à voto suo liberetur. Qui autem contraxit matrimonium obstrictus voto suscipiendæ Religionis, aut Ordinis facti, graviter quidem peccavit sic contrahendo & matrimonium consummando: sed post consummationem potest petere, & reddere debitum, quamdiu compars jus retinet illud petendi, Ita Doctores communiter.

Dispensatio non cadit in impedimenta *jure naturali*

dirimentia, ut sunt etior circa personam: Ligamentum prioris conjugii: amentia: impotentia ad copulam, &c. in quibus non potest etiam Papa dispensare. In iis autem impedimentis, quæ solo *jure Ecclesiastico* matrimonium dirimunt, potest dispensare, non tamen licitè absque iusta causa. Et in hoc casu censenda est invalida dispensatio, utpote subreptitia, cum non sit præsumendum voluisse Pontificem facere, quod ei licitum non fuit.

Causa legitima dispensandi hæc potissimum ab auctoribus numerantur: Extinctio magnæ litis, pax sanguineorum, evitatio scandali, conservatio illustriæ familiæ in eodem semine, excellentia meritorum potentis dispensationem: & his deficientibus supplere potest multa pecuniaria proportionata in causas pias, aut bonum publicum.

Episcopus etiam ob gravem causam potest ex tacita Pontificis licentia post contractum matrimonium dispensare in prædictis impedimentis, si adsint sequentes conditiones. 1. Si impedimentum sit occultum, matrimonium autem publicum. 2. Si denunciations aliaque solemnitates non fuerint culpabiliter omisse. 3. Si bonâ fide initum fuerit matrimonium. 4. Si separatio non possit fieri absque scandalo. 5. Si nimis difficilis sit recursus ad Pontificem, aut ejus Nunciū, aut alium habentem expressam dispensandi facultatem. Ita *Auctores communiter*.

Cetera Præctica de Matrimonii impedimentis, resolutione, dispensatione, etiam Penitentiaria Romana traduntur fuscè infra Tract. IV. Cap. VIII. usque ad finem.

Hæreses & Errores,

Contra hanc Theologiæ Partem Tertiam de Sacramentis, adducuntur cum suis Auctoribus ac refutatione in fine Tomi I. hujus Operis sub titulo, *Novi æ generalis Dogmatum ab Ecclesia damnatorum*, ordine Alphabetico, pag. 144. & seq. sub his titulis particulæribus, *Sacramentum, Baptismus, Aqua, Absolutio, Confessio, Contritio, Confirmatio, Eucharistia, Missa, Nuptia sive matrimonium, Ordo, Penitentia, Sacerdotium, Unctio Extrema*.

Item, *suprà Part. II. Contr. 10. §. 6. pag. 135. De Sacramentis & eorum effectibus.*

COLLECTIO BREVIS

CONTROVERSIARUM THEOLOGICARUM MODERNARUM, quæ etiam in Belgio inter Partes varias in Scholis aut libellis præcipuè sunt agitatæ, & quarum materiæ suis locis hic annotatis tractantur.

DE PRÆDESTINATIONE ET GRATIA. *An Prædestinatio sic facta sit, ut Deus ex massa damnata, ante omnem prævisionem meritorum, unum elegerit ad gloriam, & alium in Massa damnata reliquerit. Et sic ut Doctrina opposita dici possit censurata? Vide supra Part. 2. Controversia 3. pag. 120.*

An etiam sic, ut aliquibus ex his Deus neget etiam gratiam sufficientem. Vide supra Part. 2. controversia 5. §. 3. pag. 124.

An rectè dicatur Christum pro omnibus non esse mortuum? Tract. 2. Capite 2. pag. 65. 66. & seq.